

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution

Priština, dana 14 juli 2014 god.

IZVEŠTAJ SA PREPORUKAMA

Ž. br: 542/2013

Ž. br: 4/2014

Ž. br: 85/2014

Protiv

Ministarstva rada i socijalne zaštite (MRSZ)

- Za: G. Nenad Rašić, ministar Ministarstva rada i socijalne zaštite
Ul. "UÇK", br. 1
10000 Prishtinë
- Predmet: Preporuka u vezi žalbi za obustavu zahteva za ostvarivanje prava koje proizilaze iz Zakona o statusu i pravima palih boraca, invalida, veterana, pripadnika oslobodilačke vojske Kosova, civilnih žrtava i njihovih porodica, Zakon br. 04/L-054
- Pravna osnova: Ustav Republike Kosova, član 135, stav 3
Zakon o Ombudsmenu, član 16

Cilj izveštaja

1. Cilj ovog izveštaja je da se skrene pažnja Ministarstvu rada i socijalne zaštite (u daljem tekstu MRSZ), odnosno ministru g. Nenad Rašić za odluku 171, koja je izdata dana 9.6.2011 god. (u daljem tekstu: *odluku*) u vezi preporuka o radnjama koje Departaman Porodica Palih Boraca i Ratnih Invalida i Porodica Civilnih Žrtava (u daljem tekstu: DPPBRI), treba preduzeti, i da se preporuči stavljanje van snage iste.

Nadležnost Ombudsmana

2. Na osnovu člana 16, stav 1.2 Zakona o Ombudsmanu br. 03/L-195. Ombudsman je ovlašćen:

„da skrene pažnju na slučajeve kada institucije Kosova krše ljudska prava i da podnese preporuke da se prekine sa takvim slučajevima, a kada je to neophodno da izrazi svoje mišljenje o stavovima i reagovanju odgovarajućih institucija u vezi takvih slučajeva“.

Opis pitanja:

3. Ovaj izveštaj je osnovan na tri odvojene žalbe, koje su podnete Instituciji Ombudsmana (IO) od strane
Žalbe su podnete protiv DPPBRI MRSZ-a, u vezi žalbi za priznanje statusa i ostvarivanje prava iz Zakona o statusu i pravima palih boraca, invalida, veterana, pripadnika oslobodilačke vojske kosova, civilnih žrtava i njihovih porodica.

Sažetak činjenica

4. Činjenice, dokazi i informacije kojima raspolaže IO mogu se sažeti kao u nastavku:

Slučaj

5. Dana 28 oktobra 2013 god. je podnela žalbu u IO protiv MRSZ-a, za neprihvatanje dokumentacije u vezi zahteva za ostvarivanje prava na penziju za žrtve ratnih civila za svoju šestomesečnu ćerku. Prema tvrdnjama podnosioca žalbe, njena ćerka je umrla dana 16 aprila 1999 god, tokom rata na Kosovu, na dan kada je ona zajedno sa njenim suprugom i grupom seljaka bila prisilno iseljena iz sela Koliq.
6. Dana 10 decembra 2013 god, podnosilac žalbe je obavestila IO da se ona sastala sa direktorom DPPBRI kako bi podnela zahtev za ostvarivanje prava na penziju, međutim direktor DPPBRI nije prihvatio dokumentaciju obrazloženjem da je vlada Kosova zabranila upis novih slučajeva.

Slučaj

7. U cilju ostvarivanja prava shodno Zakonu o ratnim vrednostima tvrdi da je nekoliko puta pokušala da podnese zahtev u DPPBRI MRSZ-a za priznavanje statusa i prava koja su predviđena zakonom, u svojstvu člana porodice supruga i njenog sina, koji su civilne žrtve rata, i koji su smatrani nestalim do 2002 god, odnosno 2003 god. kada su pronađeni i ponovo sahranjeni. DPPBRI je odbio da prihvati zahtev.
8. Februara 2013 god. nakon mnogih neuspelih pokušaja, uspela je da podnese zahtev u DPPBRI (zahtev br. 05-10/2592) za priznanje statusa civilne žrtve rata. Međutim zahtev je odbijen od strane DPPBRI, odlukom dana 18 oktobra 2013 god, uz obrazloženje da se „*svi zahtevi koji su podneti posle datuma 31 maja 2011 god neće se razmatrati do donošenja nove političke odluke*“.
9. Dana, 28 oktobra 2013 god. je podnela žalbu protiv odluke DPPBRI, od datuma 18 oktobra 2013 god. u sektoru za žalbe DPPBRI. Kao odgovor na žalbu ona je dobila obaveštenje od datuma 19 novembra 2013 god, od strane menadžera Sektora za žalbe u DPPBRI. U ovom odgovoru DPPBRI-a se kaže da se žalba protiv odluke prvog stepena ne može razmatrati, jer *odlukom* koja je još uvek na snazi preporučuje se da:
- „broj podnosilaca zahteva za penzije i beneficije, u skladu sa Zakonom o ratnim vrednostima da se okonča stanjem datuma od 31 maja 2011 god; Da se ne primi nijedan novi zahtev za ostvarivanja penzija predviđenih Zakonom o ratnim vrednostima, kao i da se ne primi nijedan zahtev za priznanje bilo kog prava do donošenja jedne nove političke odluke od strane ministra MRSZ.“*
10. Dana 9 januara 2014 god. od strane IO kontaktiran je direktor DPPBRI MRSZ-a u vezi pitanja koje je pokrenuto od strane Prema direktoru, DPPBRI radi se u verifikovanju svih slučajeva i čim se završi ova faza, ministar MRSZ-a će doneti odluku za prijem novih zahteva za penzije i beneficije, shodno Zakonu o ratnim vrednostima, koje pripadaju ovoj kategoriji.
11. Dana 29 januara 2014 god. IO je tražio pismeno od Kancelarije za informisanje MRSZ-a jedan primerak *odluka*.
12. Dana 30 januara 2014 god. Kancelarija za informacije MRSZ-a dostavila je IO kopiju *odluka*, po zahtevu IO.
13. Dana 6 februara 2014 god. predstavnik IO se susreo sa direktorom DPPBRI MRSZ kako bi dobio dodatne informacije u vezi *odluka*. Direktor DPPBRI je potvrdio da je *odluka* još uvek na snazi i da nema neke promene što se tiče prijema novih zahteva. On je dalje potvrdio da ima ukupno 13.500 korisnika iz šeme koja je predviđena Zakonom o ratnim vrednostima i prema nekim procenama ima najmanje još 1000 potencijalnih podnosioca zahteva, čiji se zahtevi ne mogu primiti zbog toga što je na snazi *odluka*.
14. Dana 28 februara 2014 god. održao se sastanak između predstavnika IO i Pravne kancelarije MRSZ. Predstavnica Pravne kancelarije MRSZ negirala je da odluka ima bilo koji uticaj na prava kategorije civilnih žrtava rata. Međutim, službenici IO su predstavili njima obaveštenje, koje je poslato podnosiocu žalbe, gde se navodi da se

njen zahtev ne može razmotriti zato što je na snazi *odluka*, koja kao takva onemogućava regulisanje statusa i ostvarivanje prava utvrđenih Zakonom o ratnim vrednostima.

Slučaj

15. Dana 28 februara 2014 god. _____ je podneo žalbu u IO, u ime njegove rođake _____ je potvrdio da je podnela dokumentaciju traženu u MRSZ, za priznavanje statusa i ostvarivanje prava utvrđenih zakonom u ime njenog pokojnog supruga, koji je bio civilna žrtva rata na Kosovu. _____, dalje je potvrdio da je zahtev podnet u MRSZ 2011 god i od tog vremena on se stalno interesovao o slučaju, ali bez ikakvog rezultata i bez ikavog konkretnog odgovora.
16. Dana 24 marta 2014 god. IO je kontaktirao sa _____ kako bi se informisao da li je on ili _____ uzeo bilo kakvo pismeno obaveštenje od strane MRSZ, u vezi zahteva za ostvarivanje prava. On je tvrdio da nikada nije primio pismo ili pismeno obaveštenje od MRSZ. On je dalje tvrdio da je tokom razgovora sa zvaničnicima MRSZ dobio informaciju da se to pitanje povezano sa odlukom ministra za neprihvatanje zahteve.

Pravna osnova

17. Ustav Republike Kosova u članu 31 definiše: „Svako lice se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti“.
18. Ustav Republike Kosova, članom 24 takođe utvrđuje da: „Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.“
19. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i Njeni protokoli (EKLJP) u članu 6 utvrđuje da:

„Svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom, koji će odlučiti o sporovima u vezi prava i njegovih obaveza građanske prirode [...]“

20. Shodno članu 14 tč EKLJP:

„Uživanje prava i sloboda predviđenih ovom Konvencijom osigurava se bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispoviest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza sa nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.“

Pravna analiza

21. Ombudsman uočava da je ministar MRSZ doneo *odluku* dana 9 juna 2011 god. kako se kaže nakon susreta sa Međunarodnim monetarnim fondom (MMF), kojom zahteva od DPPBRI da se broj podnosioca zahteva za priznavanje statusa po Zakonu o ratnim vrednostima zaokruži stanjem datuma 31 maja 2011 god. i da se do donošenja „jedne nove političke odluke“ od strane ministra MRSZ ne primi nijedan novi zahtev za priznavanje i ostvarivanje bilo kog prava utvrđenog Zakonom o ratnim vrednostima.
22. U vreme kada je doneta *odluka*, na snazi je bio Zakon br. 02/L-02 o *statusu i pravima palih boraca, invalida, veterana, pripadnika oslobodilačke vojske Kosova, civilnih ratnih žrtava i njihovih porodica*, datuma 23 februara 2006 god. Dok 8 decembra 2011 god. Skupština je usvojila Zakon br. 04/L-054 o *statusu i pravima palih boraca, invalida, veterana, pripadnika oslobodilačke vojske Kosova, civilnih ratnih žrtava i njihovih porodica*, koji je aktuelno na snazi i koji stavlja van snage UNMIK Uredbe i Zakon br. 02/L-02. Ipak *odluka* je nastavila da ostane na snazi onemogućavajući tako i podnošenje zahteva za ostvarivanje prava utvrđenih zakonom.
23. U funkciji pravne analize podnetih žalbi u IO i postupaka DPPBRI MRSZ, Ombudsman smatra da se treba uporediti Zakon br. 04/L-054 sa Zakonom br. 02/L-02, odnosno odredbe koje utvrđuju prava podnošenja zahteva.
24. Što se tiče prava žalilaca da podnose zahteve za ostvarivanje prava kao članovi porodice civilnih žrtava, Ombudsman uočava da Zakon br. 02/L-02 definiše ovu kategoriju korisnika u članu 2, tačka 6:

“Civilna žrtva rata –smatra se osoba koja je umrla od posledica rata na Kosovu, od 27.02.1998 god. do 20.06.1999 god., kao i osobe koje se smatraju nestalim tokom ovog vremenskog perioda [...]”.

25. Zakon br. 04/L-054 u članu 3, tačka 1.10 definiše:

“Civilna žrtva rata“ - osoba koja je ubijena ili ranjena od strane neprijateljskih snaga u periodu od 27.02.1998 god do 20.06.1999 god [...].”;

Dok u članu 3, tačka 1.14

„Civilno nestalo lice - nestalo lice čije je mesto nalaženja nepoznato članovima njegove /njene porodice, koji je na osnovu poverljive informacije nestao u periodu između 1 januara 1998god. i 31 decembra 2000 god, kao posledica borbe na Kosovu u periodu od 1998 – 1999 godine“

26. Kada je reč o **Civilnim žrtvama rata** i Zakon br. 02/L-02 i Zakon br. 04/L-054 definišu isto ovu kategoriju. Zakon br.02/L-02 tretira civilne žrtve i nestala lica jednim članom kao jednu kategoriju, dok Zakon br. Nr. 04/L-054 tretira iste u dva

posebna člana kao dve različite kategorije. U svakom slučaju podnete žalbe u IO se odnose na kategoriju civilnih žrtava.¹

27. Priznanje statusa civilnih žrtava rata prema članu 15.2 Zakona br. 02/L-02:

„Konstatuje se od Ministarstva Rada Socijalne zaštite (Departman Porodica palih boraca, ratnih invalida i civilnih žrtava) kao podrška dokumentacije koje izdaje nadležni organ opštine u saglasnosti sa administrativnim procedurama, na osnovu zahteva člana porodice“.

28. Dok član 15, stav 2 Zakona Br. 04/L-054 definiše:

„Status civilne žrtve i civilnog invalida rata, potvrđuje se od odgovornog organa nadležne opštine pod uslovima i kriterijumima utvrđenim pod zakonskim aktom donetim od strane Vlade.“

29. Pravo podnošenja zahteva za priznanje statusa za ostvarivanje prava garantuje se i ne ograničava se nijednim od ova dva zakona.

30. Ombudsman uočava da obrazloženje koje je dato žaliocima prilikom odbijanja njihovih zahteva zasnovano je na odluci, a ne na bilo koju drugu činjenicu. U odluci DPPBRI, dana 18 oktobra 2013 god, kojom se odbija zahtev kaže sc:

„Nakon razmatranja zahteva kao i spisa predmeta potvrđeno je da zahtev nije osnovan, jer na osnovu preporuka za postupanje koje treba preduzeti od strane Ministra MRSZ, svi zahtevi koji su primljeni posle datuma 31.05.2011 god. neće se razmotriti do donošenja jedne nove političke odluke“.

31. Štaviše, u obaveštenju koje je primila kao odgovor u vezi žalbe, koju je ona podnela protiv odluke datuma 18 oktobar 2013 god, kao odluke prvog stepena, kaže se da se njena žalba ne može razmotriti, jer je odluka još uvek na snazi.

32. Ombudsman uočava da obustava prijema zahteva, odugovlači ostvarivanje prava pošto Zakon br. 02/L-02 članom 16.6 između ostalog kaže:

„Porodična penzija, lična invalidska penzije, porodična invalidska penzija, kao i dodaci za negu i pomoć drugom licu, ostvaruje se od prvog dana narednog meseca od dana podnošenja zahteva, ukoliko su ispunjeni uslovi za ostvarivanje prava. [...]“.

33. Dok Zakon br. 04/L-054 članom 18 definiše:

¹ Članovi porodice podnosioca žalbe smatrani su nestalim licima do 2002/2003 god. Kada su njihova tela pronađena i ponovo sahranila, stoga isti se smatraju civilne žrtva rata.

“Prava na penzije utvrđene u članu 5 ovog Zakona i dodaci za negu i pomoć drugom licu, realizuje se od dana podnošenja zahteva, ako su ispunjeni uslovi i kriterijumi za ostvarivanje ovih prava.”

34. Ombudsman je upoznat o tome da je ministar MRSZ doneo jednu drugu odluku, Odluku br.10, dana 21 januara 2013 godine za „delimično ukidanje“ Odluke. Ukidanje odluke važi samo za porodice nestalih lica, koji su počeli da podnose zahteve od dana 15 januara 2013 god, kao i za porodice palih boraca, ratnih invalida, veterana, pripadnika oslobodilačke vojske Kosova, koji mogu da se prijave za ostvarivanje njihovih prava, nakon završetka procesa verifikacije njihovog statusa. Međutim, odluka nastavlja i dalje da važi za kategoriju civilnih žrtava.

Konstatacija Ombudsmana

35. Tokom preduzetih postupaka kako bi se vršila istraga o gorenavedenim slučajevima, Ombudsman je uočio, i došao do zaključka da podnosiocima zahteva za priznanje statusa civilnih žrtava nije izdata bilo kakva pojedinačna odluka za odbijanje zahteva ili neko pismeno obrazloženje u vezi neprihvatanja zahteva, osim u slučaju koja je primila odluku o odbijanju njenog zahteva.
36. Šta više, žalba protiv odluke prvog stepena nije uopšte razmotrena zbog odluke. Dok ostali podnosioci zahteva su verbalno i putem drugih nezvaničnih oblika obavješteni da odluka onemogućava prijem novih zahteva.
37. Ombudsman smatra da ovi postupci MRSZ povređuju opšte principe prava i principe zakonitosti.
38. Princip zakonitosti garantuje da svi akti i preduzete radnje državnih organa i institucija koje vrše javnu vlast moraju biti u skladu sa zakonom.
39. Odluka doneta od strane Ministra MRSZ ne samo što nije u skladu sa zakonom, već se postavlja iznad zakona sprečavajući na diskriminirajući način podnošenje zahteva za ostvarivanje prava utvrđenih zakonom.
40. Ombudsman na osnovu odredbi oba zakona zaključuje da se ministru MRSZ ne delegira neka nadležnost za donošenje neke odluke, kojom bi se obustavila ili sprečila primena zakona. Nijednom članu Vlade, u ovom slučaju ni ministru MRSZ ne delegira se pravo da ograniči prava i slobode građana Republike Kosova, koja se predviđena zakonom i Ustavom. Svako takvo ograničenje se može učiniti samo zakonom shodno članu 55 Ustava Republike Kosova. Odluka ili bilo koji drugi normativni akt jednog člana Vlade Kosova i bilo koje druge javne vlasti u Republici Kosova nije važeći, ako nije zasnovan na zakonu, i nije zakon.
41. Treba uočiti da nijedan pomenuti zakon ne precizira nikakav vremenski rok ili ograničenje u pogledu podnošenja zahteva za priznavanje i ostvarivanje prava. Štaviše, član 93, tačka (4) Ustava propisuje da Vlada, čiji su sastavni deo ministri, ima nadležnost da donese i odluke i izdaje pravne akte ili propise neophodne za

sprovođenje zakona. *Odluka* ministra u ovom slučaju ne odnosi se na sprovođenje zakona, već se odnosi na sprečavanje sprovođenja zakona.

42. Ombudsman smatra da politička *odluka* ministra MRSZ dovodi u pitanje princip pravne sigurnosti i da se stvara utisak jedne pravne nestabilnosti. *Odluka* je izdata i vremenu kada je bio na snazi Zakon br. 02/L-02, a u međuvremenu Skupština Kosova je usvojila Zakon br. 04/L-054, koji stavlja van snage prethodni zakon.
43. Ombudsman smatra da za podnosiocima zahteva koji su pokušali da podnose zahteve nakon donošenja *Odluke* do usvajanja Zakona br. 04/L-054 trebalo je da važe odredbe Zakona br. 02/L-02. Time ne znači da Zakon 04/L-054 garantuje manje ili više prava od prethodnog zakona, ali zbog toga što se njime garantuje vladavina zakona i brani se pravna država.
44. U teoriji prava postoji pravilo da zakonodavstvo nije predodređeno da deluje sa retroaktivnim dejstvom, ili na takav način da se meša sa postojećim pravima i slobodama. Ovo treba shvatiti tako da, za saku činjenicu, događaj ili odnos primeniće se zakon koji je bio na snazi u vreme kada je nastala ili stvorila činjenica ili konkretni pravni odonos.
45. Ombudsman, dalje smatra da postupci, preduzeti od strane MRSZ uslovljeni od *odluke* onemogućavaju identifikaciju podnosioca zahteva i određivanje roka za podnošenje prijave zato što DPPBRI nije izdao pojedinačne odluke o neprihvatanju ili odbijanju zahteva. Iz tog razloga mogu nedostati podaci o broju podnosilaca zahteva i vremena kada su isti pokušali da podnesu zahteve.
46. Sa druge strane DPPBRI i MRSZ nikada i ni u kom obliku nisu objavili *odluku* koja je tretirana kao unutrašnji dokument, i koju MRSZ i DPPBRI primenjuju od dana 31.5.2011god.
47. Neobjavljivanje *odluke*, nedonošenje i neizdavanje pojedinačnih odluka za podnosiocima zahteva, stavila je u zabludi kako podnosiocima zahteva, tako i zainteresovane strane koje mogu da traže poništenje odluke putem upravnih ili sudskih postupaka.
48. Ombudsman konstatuje da su postupci MRSZ, odnosno *Odluka* MRSZ, povredila osnovna prava i slobode utvrđene Ustavom i EKLJP, odnosno članom 31 Ustava koji utvrđuje „*Svakom licu se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti*“.
49. Takođe postupci MRSZ predstavljaju i povredu člana 6 EKLJP koji utvrđuje:
„*Svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom, koji će odlučiti o sporovima u vezi prava i njegovih obaveza građanske prirode [...]*”
50. Ombudsman se s pravom poziva u članu 6 EKLJP, zato što u vezi zahteva građana u ovom slučaju ne odlučuje sud, već DPPBRI, organ koji vrši ulogu suda prilikom odlučivanja o pravima i obavezama podnosioca zahteva. Takav stav je prihvatilo

Evropski sud za ljudska prava (ESLJP), da svako telo osnovano zakonom koji odlučuje o nekom pravu pojedinca može se smatrati kao sud.²

51. Ombudsman smatra da donošenje *odluke*, kojom se obustavlja proces podnošenja zahteva za priznavanje statusa i ostvarivanje prava dana 31 maja 2011 god. dokazuje da tokom postupka prijema zahteva nije garantovana jednaka zaštita za svakog, i da ostajanje na snazi jedne takve odluke tako dugo oduglači postupak i oštećuje interese podnosioca zahteva.
52. Ombudsman takođe konstatuje da je postupcima MRSZ povređen član 24 Ustava koji definiše:

“Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije”, dok član 14 EKLJP definiše: Uživanje prava i sloboda predviđenih ovom konvencijom osigurava se bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, ...[...].

53. *Odluka* negira pravo priznato zakonom za podnošenje zahteva nakon 31 maja 2011 god. razlikujući tako podnosiocima zahteva na one koji su konkurisali pre i posle tog datuma. Osobe koje su podnele zahteve pre 31 maja 2011 god. ostvariće svoja prava od dana podnošenja zahteva, dok ostvarivanje prava, lica koji nisu imali mogućnost da podnesu zahteve do 31 maja 2011 god. zavisiće od *odluke*, i dokle god ta *odluka* ostaje na snazi. Shodno tome, MRSZ ovom odlukom vrši diskriminaciju, jer sve osobe u istoj situaciji ne tretiraju se jednako, kao što je propisano zakonom.
54. Delimično ukidanje *odluke* (vidi tačku 34 ovog Izveštaja), ne samo da potvrđuje već i produbljuje diskriminaciju koja se vrši prema podnosiocima zahteva. To je prvenstveno zato što je nejednako tretiranje zasnovano na određenom datumu, i podelio je podnosiocima zahteva na one pre, i posle stupanja *odluke* na snazi, bez obzira da li se radi o nestalim osobama, civilnim žrtavama, ratnim veteranima itd. Dok odluka o delimičnom ukidanju *odluke* vrši se selektivno, na osnovu kategorija i nastavlja da ostane na snazi za kategoriju civilnih žrtava rata.
55. Ombudsman smatra da *odluka* sprečava primenu Zakona o ratnim vrednostima, nezakonita je i protivustavna, jer obustavlja proces podnošenja prijave za ostvarivanje prava utvrđenih ovim zakonom. Štaviše, *odluka* ima diskriminirajući karakter i krši prava i osnovne slobode garantovane Ustavom i međunarodnim instrumentima.
56. Ombudsman na osnovu gorenavedcnog, u skladu sa članom 135, stav 3 Ustava Republike Kosova „*Ima pravo da vrši preporuke i predlaže mere, onda kada primeti kršenje prava i sloboda ljudi od strane organa javne administracije i ostalih državnih organa*”. U smislu člana 16 stav 1.2 Zakona o Ombudsmanu, Ombudsman je odgovoran „*da skrene pažnju na slučajeve kada institucije Kosova krše ljudska prava i da podnese preporuke da se prekine sa takvim slučajevima* „(...)”, kao i da *preporučiti donošenje novih zakona u Skupštini, izmene zakona koji su na snazi i donošenje ili izmene podzakonskih akata od strane institucija Republike Kosovo*”, (član 16, stav 1.6).

² Vidi rešenje *CASE OF IMMOBILIARE SAFFI v. ITALY* (Application no. 22774/93), tē datēs 8.07.1999.

Stoga Ombudsman

PREPORUČUJE da:

1. *Ministar MRSZ preduzima neposredni postupak za stavljanje van snage i poništenje odluke Br. 171, dana 9 juna 2011 god.*
2. *Da se donese nova odluka od strane ministra MRSZ, kojom bi se vršila preparacija štete nastale zbog pravnih posledica Odluke br.171, od 9 juna 2011 god. tako da se priznavanje statusa i ostvarivanje prava sprovodi od dana 31 maja 2011 god.*
3. *Da se ova preporuka dostavlja svim jedinicama u okviru Vlade Republike Kosova i MRSZ, za sprovođenje zakona i omogućavanje ostvarivanje prava koja su garantovana Ustavom i zakonom za sve građane, kao i omogućavanje korišćenja efektivnih pravnih lekova, bez ikakve razlike .*

U skladu sa članom 132 stav 3 Ustava Republike Kosova i članom 26 Zakona o Ombudsmanu br. 03/L-195, molimo Vas da nas obavestite o postupcima koje će preduzeti Ministarstvo rada i socijalne zaštite, po ovom pitanju, kao odgovor na gore navedenu preporuku.

Zahvaljujući Vam se na saradnji, molimo Vas, da vaš odgovor u vezi ovog pitanja, pošaljete u razumnom roku, ali ne kasnije od **14 avgusta 2014** god.

S poštovanjem

Sami Kurteshi
Ombudsman

Primerak: - Predsedništvu Skupštine Republike Kosova

- G. Hashim Thaçi, Premijer Republike Kosova
- G. Eshref Shabani, Stalni sekretar, Ministarstvo rada i socijalne zaštite,
- G. Bajram Pajaziti, direktor, Departman Porodica Palih Boraca, Ratnih Invalida Civilnih Žrtava